

(ร่าง)

การปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 พ.ศ.2559

ความเป็นมาและแนวคิด

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์นานาประเทศต่างก็พัฒนาคนในชาติของตนเองผ่านระบบการศึกษาเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปประเทศประสบปัญหา เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาความแตกต่างกันทางด้านความคิด ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาสังคมเด็กติดเกม สารเสพติด และการพนันต่าง ๆ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงระบบการจัดการศึกษาของประเทศว่าการศึกษาได้ทำหน้าที่ของการเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ได้เพียงใด

ในอีกด้านหนึ่ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2558 กำหนดเป้าหมายให้ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปีแต่จากการสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร พ.ศ. 2557 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า แรงงานไทยอายุระหว่าง 15-59 ปี จำนวนประมาณ 25.08 ล้านคน จากจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 34.85 ล้านคนเป็นผู้ที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับดังกล่าวกับผลการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับการศึกษาของประชาชนในปี พ.ศ.2557 เฉพาะประชากรวัยแรงงาน ที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี รัฐบาลยังมีภาระที่ต้องยกระดับการศึกษาของประชากร อีก 25 ล้านคน ซึ่งเป็นความยากที่จะให้บรรลุเป้าหมายตามแผน

ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษายังไม่สามารถช่วยให้ประชาชนบางส่วนมีความรู้ มีความสามารถและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ รวมถึงการพัฒนาจิตใจและจิตสำนึกในความเป็นคนดีได้ และเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งต้องออกจากระบบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานทำงานในสถานประกอบการต่างๆที่ไม่มีทักษะฝีมือในการทำงาน และอีกส่วนหนึ่งปฏิเสธระบบการศึกษา ไปอยู่ในสถานที่
สุ่มเสี่ยงต่อการสร้างปัญหาทางสังคมตามมา

สำนักงาน กศน.มีบทบาทในการพัฒนาประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน จึงหามาตรการที่จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ได้อย่างแท้จริง และสามารถยกระดับการศึกษาของแรงงานดังกล่าว เพื่อให้จำนวนประชากรของชาติมีระดับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น โดยจะนำหลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบมาใช้ให้เป็นรูปธรรม หลักการและแนวคิดดังกล่าวมีด้วยกัน 5 ประการ คือ

- 1) หลักความเสมอภาค
- 2) หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งตนเอง
- 3) หลักการบูรณาการกับวิถีชีวิต
- 4) หลักความสอดคล้อง
- 5) หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชนสังคม

โดยจะปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำเนินการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐานในบางเรื่อง ให้สามารถดำเนินการเพื่อยกระดับการศึกษาของประชากรไทยให้ได้ และมุ่งจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ของประชาชน ชุมชนและสังคม ยึดผู้เรียนเป็นเป้าหมาย โดยจะจัดให้มีโปรแกรมการเรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับการทำงาน การประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อพัฒนาและยกระดับการทำงานและการประกอบอาชีพของตนเองหรือต่อยอดการงานอาชีพ ด้วยแนวคิดและความจำเป็นดังกล่าว จึงปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชนสังคมมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเร่งรัดการยกระดับปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชน

หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ปรับปรุง

เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุตามหลักการของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น จึงปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
รวม		36	12	40	16	44	32
		48 นก.		56 นก.		76 นก.	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		200 ชม.		200 ชม.		200 ชม.	

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คงใช้โครงสร้างเดิม แต่จะปรับรายละเอียดภายใน ซึ่งไม่กระทบต่อมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ดังนี้

1.1 วิชาบังคับ

1.1.1 ปรับเนื้อหาบางรายวิชาให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาที่ต้องรู้ในรายวิชาบังคับ และจัดทำสื่อเผยแพร่ให้สถานศึกษาและผู้เรียน

นำไปใช้ในการเรียน

1.2 วิชาเลือก วิชาเลือกจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ วิชาเลือกบังคับ และวิชาเลือกเสรี โดยกำหนดสัดส่วน

ดังนี้

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		เลือกบังคับ	เลือกเสรี	เลือกบังคับ	เลือกเสรี	เลือกบังคับ	เลือกเสรี
1	ทักษะการเรียนรู้	-		-		-	
2	ความรู้พื้นฐาน	2		3		3	
3	การประกอบอาชีพ	-		-		-	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	2		3		3	
5	การพัฒนาสังคม	-		-		-	
รวม		4	8	6	10	6	26
		12 นก.		16 นก.		32 นก.	

1.2.1 วิชาเลือกบังคับ เป็นวิชาที่พัฒนาขึ้นตามนโยบายของประเทศ และเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศในเรื่องต่างๆ ในช่วงแรก จะพัฒนาจำนวน 2 วิชา ทั้ง 3 ระดับ คือ วิชาพลังงานไฟฟ้า และความรู้ทางการเงิน

1.2.2 วิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเอง โดยให้ยึดหลักการในการพัฒนา คือ

1) พัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและเป้าหมายทางการเรียนของผู้เรียน

สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น และความสนใจของผู้เรียน เพื่อออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ ภายในโปรแกรมการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้

2) การพัฒนารายวิชาในโปรแกรมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรดำเนินการร่วมกับผู้เรียนและภูมิปัญญา ผู้รู้ หรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ จัดทำโปรแกรมการเรียนรู้และพัฒนารายวิชาต่างๆ

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้

2.1 ครู กศน.เป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นรายกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล (Individualized Education Program /Plan)ในขณะเดียวกันครูและผู้เรียนต้องร่วมกันในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน อันจะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ

2.2 ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้หลายวิธีผสมกันทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบทางไกล การพบกลุ่ม การเข้าค่าย การสอนเสริม หรือ การเรียนโดยโครงการการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีจะต้องมีแผนการเรียนรู้ โดยครูและผู้เรียนจัดทำสัญญาการเรียนรู้ร่วมกัน และครูจะเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและกำกับให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามแผนและบรรลุเป้าหมาย

3. สื่อ

3.1 สื่อวิชาเลือกบังคับกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดทำต้นฉบับ

3.2 สื่อรายวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายวิชาเลือกเสรี แล้วเสนอให้คณะกรรมการของ สำนักงาน กศน.จังหวัดพิจารณา ตรวจสอบสอดคล้องของรายวิชากับโปรแกรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มสาระในแต่ละระดับการศึกษา จากนั้น สำนักงาน กศน.จังหวัดสรุปรายวิชาเลือกจากระบบโปรแกรมวิชาเลือก ไม่อนุญาตให้พัฒนารายวิชาเลือกที่เรียนได้ทุกระดับการศึกษา

3.3 รูปแบบของสื่อ มี 2 รูปแบบ คือแบบชุดวิชาและแบบเรียนปลายเปิดโดยให้พิจารณาตามธรรมชาติของวิชา

3.4การจัดทำสื่อเสริมการเรียนรู้ กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ร่วมกันผลิตสื่อเสริมการเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยาก เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจในการเรียนรายวิชาต่างๆ

4. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 วิชาบังคับ สำนักงาน กศน.กำหนดสัดส่วนการวัดผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน เป็น 60 : 40 โดยวัดผลในเนื้อหาที่ต้องรู้ และจัดทำ Test Blueprint เฉพาะเนื้อหาที่ต้องรู้ Test Blueprint ดังกล่าวจะสอดคล้องกับการสอบ N-net ด้วย

4.2 วิชาเลือกบังคับ กำหนดสัดส่วนการวัดผลระหว่างภาคและปลายภาค คือ 60 : 40 โดยกลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำ Test Blueprint และจัดทำแบบทดสอบ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

4.3วิชาเลือกเสรีสถานศึกษาปรับปรุงระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียน โดยเพิ่ม เกณฑ์การวัดและประเมินผล

5. การเทียบโอนผลการเรียน

สำนักงาน กศน. มีนโยบายให้ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ คือ

5.1 ปรับแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างๆ ของการศึกษาในระบบให้สามารถเทียบโอนเข้าสู่การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.2 พัฒนาเกณฑ์การเทียบโอนกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มอาชีพนวดแผนไทย กลุ่มอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

5.3 พัฒนาเกณฑ์การเทียบโอนจากหลักฐานการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่หน่วยงานต่างๆ เป็นผู้ประเมิน เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีระบบการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพให้กับผู้ประกอบการอาชีพเพื่อมาจัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนคุณวุฒิวิชาชีพต่างๆ เหล่านี้ร่วมกัน

6. แผนการลงทะเบียนเรียน 4 ภาคเรียน

การลงทะเบียนเรียนในช่วงแรก สำนักงาน กศน. กำหนดแผนการลงทะเบียนให้เป็นแนวเดียวกันสำหรับผู้เรียนที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 1/2559 ตัวอย่างแผนการลงทะเบียนเรียน

ตัวอย่างแผนการลงทะเบียนเรียน
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับประถมศึกษา

ที่	สาระการเรียนรู้	ภาคเรียนที่1/2559			ภาคเรียนที่ 2/2559			ภาคเรียนที่ 1/2560			ภาคเรียนที่ 2/2560		
		รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.
วิชาบังคับ													
1	ทักษะการเรียนรู้	ทร11001	ทักษะการเรียนรู้	5									
2	ความรู้พื้นฐาน	พค 11001	คณิตศาสตร์	3	พต 11001	ภาษาอังกฤษ	3	พท 11001	ภาษาไทย	3	พว 11001	วิทยาศาสตร์	3
3	การประกอบอาชีพ	อช 11001	ช่องทางการประกอบอาชีพ	2	อช 11002	ทักษะการประกอบอาชีพ	4				อช 11003	พัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน	2
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช 11001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช 11002	สุขศึกษา	2				ทช 11003	ศิลปศึกษา	2
5	การพัฒนาสังคม				สค 11001	สังคมศึกษา	3	สค 11002	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2	สค 11003	การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม	1
รวมหน่วยกิต (บังคับ)				11			12			5			8
วิชาเลือก													
1	ความรู้พื้นฐาน		การใช้พลังงานไฟฟ้า	2					เลือกเสรี	2		โครงงาน	3
2	ทักษะการดำเนินชีวิต					การเงินเพื่อชีวิต	2		เลือกเสรี	3			
รวมหน่วยกิต (เลือก)				2			2			5			3
รวมหน่วยกิต (ทั้งหมด)				13			14			10			11

หมายเหตุ : การลงทะเบียนเรียนในวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้เรียน หรือ ตามบริบทของพื้นที่ ชุมชน สภาพแวดล้อม

ตัวอย่างแผนการลงทะเบียนเรียน
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	สาระการเรียนรู้	ภาคเรียนที่ 1/2559			ภาคเรียนที่ 2/2559			ภาคเรียนที่ 1/2560			ภาคเรียนที่ 2/2560		
		รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.	รหัสวิชา	รายวิชา	นก.
วิชาบังคับ													
1	ทักษะการเรียนรู้				ทร 21001	ทักษะการเรียนรู้	5						
2	ความรู้พื้นฐาน	พท21001	ภาษาไทย	4	พค 21001	คณิตศาสตร์	4	พว 11001	วิทยาศาสตร์	4			
		พค21001	ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4									
3	การประกอบอาชีพ				อช 21001	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ	2	อช 21002	ทักษะการพัฒนาอาชีพ	4	อช 21003	การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	2
4	ทักษะการดำเนินชีวิต							ทช 21002	สุขศึกษาพลศึกษา	2	ทช 21003	ศิลปศึกษา	2
											ทช21001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
5	การพัฒนาสังคม	สค 21001	สังคมศึกษา	3				สค 21002	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2	สค 21003	การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม	1
รวมหน่วยกิต (บังคับ)				11			11			12			6
วิชาเลือก													
1	ความรู้พื้นฐาน	การใช้พลังงานไฟฟ้า		3		เลือกเสรี	2		เลือกเสรี	3		เลือกเสรี	3
2	ทักษะการดำเนินชีวิต					การเงินเพื่อชีวิต	3					เลือกเสรี	2
รวมหน่วยกิต (เลือก)				3			5			3			5
รวมหน่วยกิต (ทั้งหมด)				14			16			15			11

หมายเหตุ : การลงทะเบียนเรียนในวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้เรียน หรือ ตามบริบทของพื้นที่ ชุมชน สภาพแวดล้อม

ตัวอย่างแผนการลงทะเบียนเรียน
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	สาระการเรียนรู้	ภาคเรียนที่ 1/2559			ภาคเรียนที่ 2/2559			ภาคเรียนที่ 1/2560			ภาคเรียนที่ 2/2560		
		รหัสวิชา	รายวิชา	นค.	รหัสวิชา	รายวิชา	นค.	รหัสวิชา	รายวิชา	นค.	รหัสวิชา	รายวิชา	นค.
วิชาบังคับ													
1	ทักษะการเรียนรู้				ทร 31001	ทักษะการเรียนรู้	5						
2	ความรู้พื้นฐาน	พค 31001	คณิตศาสตร์	5	พค 31001	ภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตและสังคม	5	พท 31001 พว 31001	ภาษาไทย วิทยาศาสตร์	5 5			
3	การประกอบอาชีพ	อช 31002	ทักษะการขยายอาชีพ	4	อช 31001	ช่องทางการขยายอาชีพ	2				อช 31003	การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	2
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช 31002	สุขศึกษา พลศึกษา	2		ศิลปศึกษา	2				ทช 31001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
5	การพัฒนาสังคม	สค 31001	สังคมศึกษา	3				สค 31002	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2	สค 31003	การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม	1
รวมหน่วยกิต (บังคับ)				14			14			12			4
วิชาเลือก													
1	ความรู้พื้นฐาน		การใช้พลังงานไฟฟ้า	3					เลือกเสรี	3		เลือกเสรี	3
2	ทักษะการดำเนินชีวิต			3		การเงินเพื่อชีวิต	3		เลือกเสรี	3		เลือกเสรี	3
3			เลือกเสรี			เลือกเสรี	3		เลือกเสรี	3		เลือกเสรี	3
												เลือกเสรี	2
รวมหน่วยกิต (เลือก)				6			6			9			11
รวมหน่วยกิต (ทั้งหมด)				20			20			21			15

หมายเหตุ : การลงทะเบียนเรียนในวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้เรียน หรือ ตามบริบทของพื้นที่ ชุมชน สภาพแวดล้อม

บทบาทและภารกิจของหน่วยงานและสถานศึกษา

ในการปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยงานและสถานศึกษาต้องดำเนินการทบทวนระเบียบ คำสั่งและหนังสือสั่งการที่ได้การสั่งการไว้แล้ว หรือจัดทำหนังสือสั่งการเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่ รวมทั้งสถานศึกษาต้องเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามแนวนโยบายและหลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่ ดังนี้

1. กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- 1.1 วิเคราะห์และจัดทำเนื้อหาที่จำเป็นต้องรู้ในรายวิชาบังคับและเผยแพร่
- 1.2 ปรับเนื้อหาในรายวิชาบังคับบางรายวิชาให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมปัจจุบัน
- 1.3 จัดทำสาระและมาตรฐานสาระในวิชาเลือกบังคับออกรหัสรายวิชาดังกล่าวและเผยแพร่ต่อไป
- 1.4 จัดทำสื่อหนังสือเรียนวิชาเลือกบังคับและเผยแพร่ต่อไป
- 1.5 ปรับปรุงระบบโปรแกรมการออกรหัสรายวิชาเลือกและกำหนดรหัสให้ กศน.จังหวัดเป็นผู้ออกรหัสวิชาเลือก ยกเลิกการให้สถานศึกษา กศน.อำเภอ/เขต ออกรหัสวิชาเลือกได้
- 1.6 ทำหลักเกณฑ์การเทียบโอน
- 1.7 ยกเลิกปรับปรุง หรือเพิ่มเติมหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 การจัดทำหนังสือสั่งการให้ใช้หลักเกณฑ์การดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2559)

2. กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ

- 2.1 จัดทำ Test Blueprint รายวิชาบังคับและวิชาเลือกบังคับ โดยให้ครอบคลุมเฉพาะเนื้อหาที่ต้องรู้ และสอดคล้องกับ Test Blueprint ที่ใช้ในการออกข้อสอบ N-Net
 - 2.2 จัดทำต้นฉบับแบบทดสอบวิชาเลือกบังคับ จัดส่งให้สำนักงาน กศน.จังหวัดจัดทำชุดข้อสอบ
 - 2.3 ประสานงานการจัดสอบปลายภาคและการจัดสอบให้อยู่ในสัปดาห์เดียวกัน?
 - 2.4 พัฒนาระบบการสอบออนไลน์ ให้ขยายทั้งพื้นที่บริการ และเพิ่มประเภทของการสอบ
- หน้าจอให้มากขึ้นได้แก่ การสอบออนไลน์ ในการสอบปลายภาค การสอบเพื่อประเมินความรู้ก่อนเรียนและเทียบโอน การสอบในการประเมินคุณภาพระดับชาติ เนื่องจาก ข้อจำกัดของผู้เรียน กศน.ที่มีภารกิจจากการประกอบอาชีพและการกิจทางสังคมเร่งด่วน บางครั้งไม่สามารถมาสอบได้ตามวันทีนัดหมาย ซึ่งจะมีผลสืบเนื่องทำให้ต้องมาเรียนใหม่ ทำให้สูญเสียทั้งเวลาและงบประมาณ

3. สำนักงาน กศน.กทม./จังหวัด

- 3.1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 3.2 พิจารณาความสอดคล้องของรายวิชาเลือกเสรีกับโปรแกรมการเรียนรู้ การกำหนดสัดส่วนและวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา
- 3.3 ดำเนินการออกรหัสรายวิชาเลือกเสรี

3.4 พัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลปลายภาค

3.5 พัฒนา อบรม ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

4. สถานศึกษา

สถานศึกษายังต้องจัดการศึกษาตามคู่มือการดำเนินงานที่ประกาศใช้แล้ว เมื่อ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2555 และดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่นี้

4.1 การเตรียมการ

4.1.1 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและแนวคิดในการปรับหลักเกณฑ์การดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เข้าใจถึงทิศทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นใน กศน.ตำบลและสถานศึกษา

4.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องทบทวนและปรับหลักสูตรสถานศึกษา โดย

- 1) การทบทวนและปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดหมายสาระและมาตรฐาน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียน โดยต้องปรับให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการเพิ่มวิชาเลือกบังคับและวิชาเลือกเสรี
 - 2) นำรายวิชาเลือกบังคับที่ส่วนกลางพัฒนาบรรจุในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3) พัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ที่มาจากความต้องการของผู้เรียน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนารายวิชาเลือกที่สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนรู้ และชุมชนจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในฐานะผู้ให้ความรู้ สถานที่สำหรับการฝึกปฏิบัติและมีส่วนในการประเมินผลการเรียนทั้งในด้านการทำงาน ลักษณะนิสัยในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยจะนำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ การศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระเป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพเช่น โปรแกรมการศึกษา โปรแกรมนักเรียนประกอบ (แดนซ์เซอร์) โปรแกรมนำเที่ยวท้องถิ่น หรือโปรแกรมอาชีพต่างๆ เป็นต้น
- การจัดทำรายวิชาเลือกตามโปรแกรมการเรียนรู้ จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานกลุ่มสาระในแต่ละระดับการศึกษา ไม่อนุญาตให้จัดทำรายวิชาเลือกที่สามารถเรียนได้ทุกระดับการศึกษา
- 4) การออกรักรายวิชาเลือกเสรี ให้เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงาน กศน.จังหวัด ที่จะเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของรายวิชาเลือกกับโปรแกรมการเรียนรู้ เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงจะสามารถออกรักรายวิชาเลือกได้

4.1.3 การจัดหาสื่อประกอบการเรียนวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาต้องเตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบการเรียนรายวิชาเลือกเสรีวิชาต่าง ๆ การจัดเตรียมสื่อ สามารถทำได้หลายแนวทาง

- 1) การพัฒนาขึ้นเอง สถานศึกษาร่วมกับภูมิปัญญาในชุมชนพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นใช้เอง หรือใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน สื่อที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นใช้เอง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการของสถาน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบคุณภาพ
- 2) การนำสื่อของสถานศึกษาอื่นมาใช้ ให้สถานศึกษาขออนุญาตสถานศึกษาที่จัดทำและนำมาใช้ได้ โดยไม่ต้องตรวจสอบคุณภาพ
- 3) การนำสื่อจากสำนักพิมพ์เอกชนมาใช้ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพสื่อก่อน โดยทำตามขั้นตอนที่ สำนักงาน กศน.กำหนดไว้

4.1.4 การวัดและประเมินผล สถานศึกษาปรับปรุงระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน โดยเพิ่ม เกณฑ์การวัดและประเมินผลรายวิชาเลือกเสรี

4.1.5 การเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน โดยจะต้องเพิ่มเติมแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนที่ส่วนกลางจัดทำเพิ่มขึ้น

4.2 ขั้นการจัดการเรียนรู้

4.2.1 ขั้นการจัดการศึกษา

1) แนะนำทางการศึกษาการแนะนำจะต้องดำเนินการก่อนการรับสมัครผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจและมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจและความต้องการของตนเอง

2) การวิเคราะห์ผู้เรียนสถานศึกษา/ครูต้องวิเคราะห์พื้นฐานของผู้เรียนเพื่อ

(1) การเลือกโปรแกรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการ

(2) การเทียบโอนผลการเรียน ให้ผู้เรียนตรวจสอบตนเองว่า มีผลการเรียนหรือมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องใดมาก่อน เพื่อจะจัดให้มีการเทียบโอนหรือประเมินเพื่อเทียบโอนเป็นผลการเรียนต่อไป

3) จัดให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเลือกบังคับ (การใช้พลังงานไฟฟ้า 1 หรือ 2 หรือ 3 แล้วแต่ระดับ) ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1/2559 หรือหากสถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเลือกที่มีอยู่เป็นโปรแกรมการเรียนได้

4) การวางแผนและการจัดกระบวนการเรียนรู้

(1) ครูจะต้องดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาของทุกรายวิชาที่ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นๆ

(2) ครูจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเพื่อวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน และเมื่อสรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระครูจะต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ในแต่ละรายสัปดาห์

การประชุมชี้แจงการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเกณฑ์การจัดการศึกษาที่ปรับปรุงใหม่นี้ จะใช้กลไกของกลุ่มโซนในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำกับ ติดตามการดำเนินงานในเชิงวิชาการและการสนับสนุนให้การดำเนินงานให้บรรลุผล โดยมีศึกษานิเทศก์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เป็นทีมสอนงาน (coaching) ให้กับบุคลากรของจังหวัดและสถานศึกษา และดำเนินการวิจัยติดตามการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามแนวคิดดังกล่าว สามารถปฏิบัติได้เพียงใด ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนได้เพียงใด รวมทั้งคุณภาพของการศึกษาที่ประชาชนได้รับด้วย ตามสื่อประกอบการชี้แจงที่แนบนี้

.....

สื่อประกอบการชี้แจง